

Állatphaenologiai adatok,

melyeket alulirt 1874. július 7-étől 27-éig Rokuszon (Szepesmegyében, a keleti Tátra alján) és környékén gyűjtött.

— — — — —
 És ezekben annyi kincs van,
 Mennyit nem látsz álmaidban.
 Petőfi.

Már Schleiden, a nagyhirű botanikus „a természet önalkalmazott jövevény-rendőrségről“ szóló értekezésében a költőkről igen jellemzően így nyilatkozik: „Furcsa emberek, ezek a poetak! keveset tanulnak, a természettudományokból rendesen semmit sem; igazi ihlettségtől azonban vezérelve nyilatkozataikban többnyire a valót eltalálják.“

E jellemzés különösen nemzetünk ünnepezt költőjére Petőfire is alkalmazható, ki sokszoros vándorlásai közben felhatott ugyan Igló*) városáig, hanem a magas Tátra vadregényes hegy-völgyeit talán csak képzelve járta be: ő „A magyar nemzet“ című költeményében magasztalja ugyan hazánk szépségét, hegy: völgyeinek mindennemű kincseit; egyszersmind keserves szemrehányással arra utalva, miképen hazánk fiai a nálunk termett kincseket megcsudálni többnyire csak a külföldön alkalmat vehetnek, hol néha önvádoló ily kifejezésre is fakadnak: „hát ez innen van hazánkból?“

Az idézett költemény sorai közül azonban még oly tanúság is olvasható, miszerint igazi honszeretet feltételül csak alapos és beható honismereten alapulhat, miután az előttünk ismeretlent nem is szerethetjük igazán.

És — sajnálattal legyen említve — csakugyan úgy állott a dolog mai napságig! ezentúl azonban jobbfelé fordul a koczka. Félre nem ismerhető jeleivel találkozunk az imádott hon behatóbb tanulmányozásának, tudományos kutatásának. A „magyarországi Kár-

*) Késmárkon is volt 1845. évben.

pátegylet“ is mindenek előtt ez irányban működni kíván. — A mit a tudomány szolgálatában álló egyeseknek az eget ostromló Kárpát ormain napfényre deríteni sikerült; — a mit mások lankadatlan méhszorgalommal kutatván és észlelvén, egyes művekben elszórtan a későbbi nemzedékek számára megörökítették: azt közkinccsá tenni; — utmutatást adni, hol és melyik időszakban található-e ez vagy ama természetes tárgy, — mind ezek és hasonlóak főczél lehet, mely felé a „magyarországi Kárpátegylet“ törekszik.

E nemes törekvés érzetében nem lehettem, hogy a legközelebb elmúlt nyáron a keleti Tátra alján és magaslatán gyűjtött állatfejlődési adatokat, mint a szépen kikerekített egészből kiszakított parányi töredéket a nevezett egylet bizottságának kinyomtatás végett ne ajánljak. Ez adatok tudományosságra legkisebb igényt sem tártanak; ezek az illető természetkedvelőknek csak tájékoztatóul szolgálni akarnak, hol és melyik időtájban található a jelölt állat, — avagy társakat is szeretnék ezek által a jó ügynek toborzani, kik nálamnál talán több idővel és képességgel rendelkezvén a jó ügynek hatalmas lendületet adni hivatva volnának, hogy egyesült erővel működvén, mi több halmozatnék össze az eddig vajmi kevésbé kutatott anyagból, hogy a halmazból mi elébb egy szépen kikerekített egész alakíttathatnék.

Kezdem pedig e sorozatot a lepidopterákkal (pikkelyröpük), mivel hogy azokat kis kézi gyűjteményem, valamint Heinemann kézikönyve nyomán még a legközelebb elmúlt nagy szűnnapok alatt meghatározhattam és mivel a magas Tátrában található ily rendű rovarokról eddig vajmi kevés jutott köztudomásra.

Ha sikerülne egy a legközelebbi nagy szűnnapokra tervezett kirándulást valósítanom, akkor az ujonnan észlelendőket a most elmaradottakkal egyszerre közleni szándékozom. Addig is, míg hasonló törekvésű és érzelmű társakkal vagy a hegyormokon, vagy a vadregényes völgyben, vagy éppen csak az évkönyvünk hasábjain is találkozhatnék, legyen szabad benne az érdeklettek a mérések (geometra) feltűnő sokaságára sőt sokneműségére figyelmeztetni, mely e rovárszegény 1874-ik évben is a késmárki egresben (fenyőerdő, mely ott néha „malomkának“ is mondatik) engem nagyon ked-

vesen meglepett. Ritkább lepkékben gazdagok, továbbá a Rokusztól éjszaki és észak-nyugatfelé terjedő nagyobb lápok is, ugyszintén a „Torkarna“ nevű völgy, a „Vaskapu“ és „Faix tisztása“ a bélai mészkőhegyekben, melyek havasi mikrolepidopterákban is bővelkednek. Legtöbb és legritkább koleopterákat (téli helyröpüeket) gyűjtöttem a „zöld tó“ közelében terjedő hómezők alsó széléin.

„Mühlchen“ genannt) anzutreffen ist, ferner auf die reiche Insectenfauna der Sümpfe nächst Rokusz und endlich auf die sehr ergiebige Fundgrube im Drechselhäuschen (Tokarna,) eisernen Thor und besonders auf Faix's Blösse — im Bélaer Kalkgebirge — so wie für Käfer an den Rändern der Schneefelder nächst dem „grünen See.“

A. Lepidoptera.

1874

- ⁷/VII. **Epinephele Hyperanthus L.** — gyakori, Rokuszi felső mocsár. — Häufig, Rokuszer ob. Sumpf.
- „ **Coenonympha Oedipus F.** — gyakori, mind kopott, Rok. felső mocsár. — Häufig, alle beschädigt, Rok. ob. Sumpf.
- „ **Acidalia Ochrata Scop.** — elég gyakori, Rok. felső mocsár. — Ziemlich häufig, Rok. ob. Sumpf.
- „ **Cidaria Hastata L.** — több db. többnyire kopott, Rok. f. mocsár, — Mehrere Exemplare, meist beschädigt, Rok. ob. Sumpf,
- „ **Zerene Marginata L.** — több db. fris, Rok m. — Mehrere Exemplare, frisch, Rok. ob. Sumpf.
- „ **Nemophila Russula L.** ♂ — gyakori, fris. Rok. f. mocsár. — Häufig, frisch, Rok. ob. Sumpf.
- „ **Pararga Egeria L.** — 1 db. kopott ugyanott, — 1 Exempl., abgeflogen, daselbst.
- „ **Pararga Maera L.** — kevés db. de fris, u. o. — Nicht häufig aber frisch, daselbst.
- „ **Melitaea Athalia Esp.** — 2 db. egészen fris, u. o. 2 Exempl. ganz frisch, daselbst.
- „ **Argynnis Euphrosyne L.** — 1 db. fris, u. o. — 1 Exempl. frisch, daselbst.
- „ **Argynnis Hecate S. V.** — több db. fris, u. o. — Mehrere Exempl. frisch, daselbst.
- ⁸/VII. **Aglossa Pinguinalis L.** — több db. Rokusz, a házbán. — Mehrere Exemp. Rokusz, Behausung.
- „ **Setina** { **Mesomella L.** — } 1 db. Rok. f. mocsár. —
 { **Eborina S. V.** } 1 Expl. Rok. ob. Spf.
- „ **Callimorpha Dominula L.** — 2 db. fris, u. o. (12—17-ig igen gyakori.) — 2 Expl. frisch, Rok. ob. Spf. (von 12—17 sehr häufig.)
- „ **Limenitis Populi L.** — 1 db. fris, u. o. — 1 Expl. frisch, daselbst.
- ⁹/VII. **Anthocharis Cardamines L.** — elég gyakori még 27-kén is. — Genug häufig auch noch am 27-sten.
- „ **Pieris Napi** (var. fusca) **L.** — több db., Tokarna. Mehrere Expl., Drechselhäuschen.
- „ **Erebia Mnestra Esp.?** — 1 db., Tokarna; ¹⁸/VII zöld tó; ²¹/VII Faix tisztása. — 1 Expl. Drechselhäuschen; ¹⁸/VII grüner See; ²¹/VII Faix's Blösse.

- ⁹/VII. **Psodos Alpinata** S. V. — több db. Tokarna. — Mehr. Expl. Drechselhäuschen.
- „ **Cidaria Montanata** S. V. — gyakori u. o. — Häufig daselbst.
- „ **Cidaria Ferrugata** L. — több db. u. o. — Mehr. Expl. daselbst.
- „ **Epialus Humuli** L. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- „ **Bombyx Quercus** L. — elég gyakori, Tokarna. — Genug häufig, daselbst.
- „ **Argynnis Paphia** L. — 2 db. fris Rok. mocs. — 2 Expl. frisch, Rok. ob. Spf.
- „ **Argynnis Aglaja** L. — több db. u. o. — Mehr. Expl. daselbst.
- „ **Lycæna Cyttarus** Rott. — gyakori, Tokarna és Rok. mocs. — Häufig, Drechselhäuschen und Rok. ob. Spf.
- „ **Lycæna** { **Medon** Hufn. — } 1 db. ♀ Tokarna. — 1
 „ { **Agestis** S. V. } Expl. ♀ Drechselhäusch.
- „ **Lycæna Alsus** S. V. több db. Tokarna. — Mehr. Expl. Drechselhäuschen.
- „ **Ino Statices** Leach. — 1 db. Tokarna. — 1 Expl. daselbst.
- „ **Botys Alpinalis** S. V. — gyakori u. o. — Häufig daselbst.
- ¹¹/VII. **Lycæna Arion** L. — több db. Rok. f. mocs. — Mehr. Expl. Rok. ob. Spf.
- ¹²/VII. **Pieris Daplidice** L. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- „ **Cidaria Stragulata** Hb.-Variata, S. V. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- „ **Bupalus Piniaria** L. — 1 db. ♀ kissé kopott, Rok. alsó mocs. — 1 Expl. ♀ etwas abgeflogen, Rok. unter. Spf.
- „ **Gnophria Rubricollis** L. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- „ **Lithosia** { **Plumbeola** Hb. } több db. u. o. — Mehr.
 „ { **Lurideola** Zk. } Expl. daselbst.
- „ **Setina** { **Irrorea** S. V. } 2 db. u. o. — 2 Explar.
 „ { **Irrorella** L. } daselbst.
- ¹³/VII. **Erebia Oëme** Esp. ?? — 1 db. Faix' tisztása, Bélai Tátra. — 1 Expl. Faix's Blösse, Bélaer Tátra.
- „ **Erebia Manto** S. V. — több db. u. o. — Mehr. Expl. daselbst.
- „ **Psodos Horridaria** S. V. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.

- 117

- ¹⁸/VII. **Parnassius Apollo** L. — 2 db. Tokarna, rother Lehm. — 2 Expl. Drechselhäuschen, rother Lehm.
- „ **Macaria Notata** L.? — 1 db. Tokarna. — 1 Expl. Drechselhäuschen.
- „ **Geometra Vernaria**. — 1 db. Tokarna; ²⁴/VII késm. egres, gyakori. — 1 Expl. daselbst, ²⁴/VII häufig Késmárk. Erlchen.
- ¹⁹/VII. **Smerinthus Populi** L. — 1 db. fris, Rokusz, falu. — 1 Expl. frisch, Rokusz, Dorf.
- ²⁰/VII. **Polyommatusae Virgaureae** L. — több db. késm. egres. — Mehr. Expl. Kesm. Erlchen.
- „ **Cidaria** { **Bicolorata** Hufn. } 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- „ { **Rubiginata** S. V. }
- „ **Triphosa Dubitata** L. — 1 db. Rok. a háznál. — 1 Expl. Rokusz, Behausung.
- „ **Bomolocha** { **Crassalis** F. } 1 db. kopott, Rokusz
- „ { **Achatalis** Hb. } falu. — 1 Expl. abgeflogen, Rokusz, Df.
- „ **Epinephele Janira** L. — gyakori Rok, rétek. — Häufig Rokusz, Wiesen.
- „ **Hesperia Comma** L. — több db. késm. egres szélén. — Mehr. Expl. Kesm. Erlchen.
- „ **Hesperia Sylvanus** Esp. — 1 db. u. o. — 1 Expl. daselbst.
- ²¹/VII. **Vanessa Urticae** L. — II gen. — több db. egész fris, „vaskapu“. — Mehr. Expl. ganz frisch, auf dem Gipfel des „eisernen Thores.“
- „ **Erebia Pyrrha** S. V. — 1 db. vaskapu, bélaí Tátra. — 1 Expl. eisernes Thor, Bélaer Tátra.
- „ **Erebia Pharte** Esp.? — 2 db. vaskapu, bélaí Tátra. — 2 Expl. daselbst.
- „ **Erebia Ligea** L. — gyakori, 1 db. felül szemfolt nélkül, bélaí Tátra. — Häufig, 1 Expl. oben ohne Augen, Bélaer Tátra.
- „ **Gnophos Dilucidaria** S. V. — több db. vaskapu. Mehr. Expl. daselbst.
- „ **Ortholita** { **Mensuraria** S. V. } több db. béla Tátra.
- „ { **Limitata** Scop. } Mehr. Expl. daselb.
- „ **Epialus Veleda** Esp. — 1 db. Faix' tisztása, bélaí Tátra. — 1 Expl. Faix's Blösse, Bélaer Tátra.
- „ **Nemophila Plantaginis** L. — 1 db. kopott, vaskapu. — 1 Expl. abgeflogen, daselbst.
- „ **Myelois Cribrum** S. V. — 1 db. bélaí Tátra. — 1 Expl. Bélaer Tátra.

- ²³/VII. **Sphinx Pinastri** L. — 1 db. kopott, Rokusz, falu. — 1 Expl. abgeflogen Rokusz Dorf.
- ²⁴/VII. **Limenitis Tremulae** Esp. 1 db. késm. hosszuerdő. 1 Expl. Késmarker „langer Wald.“
- „ **Geometra Papilionaria** L. — 1 db. fris, késm. egres. — 1 Expl. frisch, Késm. Erlchen.
- „ **Ortholita Moeniata** Scop. — 1 db. Rok rétek. — 1 Expl. Rok. Wiesen.
- „ **Cidaria Pyraliata** S. V. — több. db. késm. egres. Mehr. Expl. Késm. Erlchen.
- „ **Cidaria Rubidiata** S. V. var. **Fumata**. — 1 db. Rok. — 1 Expl. Rokusz.
- „ **Spilosoma Lubricipeda** S. V. — 1 db. Rok. — 1 Expl. Rokusz.
- „ **Platypteryx** { **Falcataria** L. } 1 db. Rok. mocs.
 { **Falcula** S. V. } 1 Expl. Rok. Spf.
- „ **Syrichthus** { **Malvae** L. } több. db. késm. hos-
 { **Alcolus** Hb. } szuerdő. — Mehr. Expl. Késm. „langer Wald.“
- ²⁷/VII. **Pieris Brassicae** L. — II gen. — elég gyakori. Rok. Ziemlich häufig, Rokusz.
- „ **Amphidasis Betularia** L. — 2 db. ♀ ♂ Rokusz, falu. 2 Expl. Rokusz.
- Szepes-Igló 1875 april 8-dikán.

Geyer G. Gyula.